ZDENĚK KARLÍK

Poddan a Čmuchal

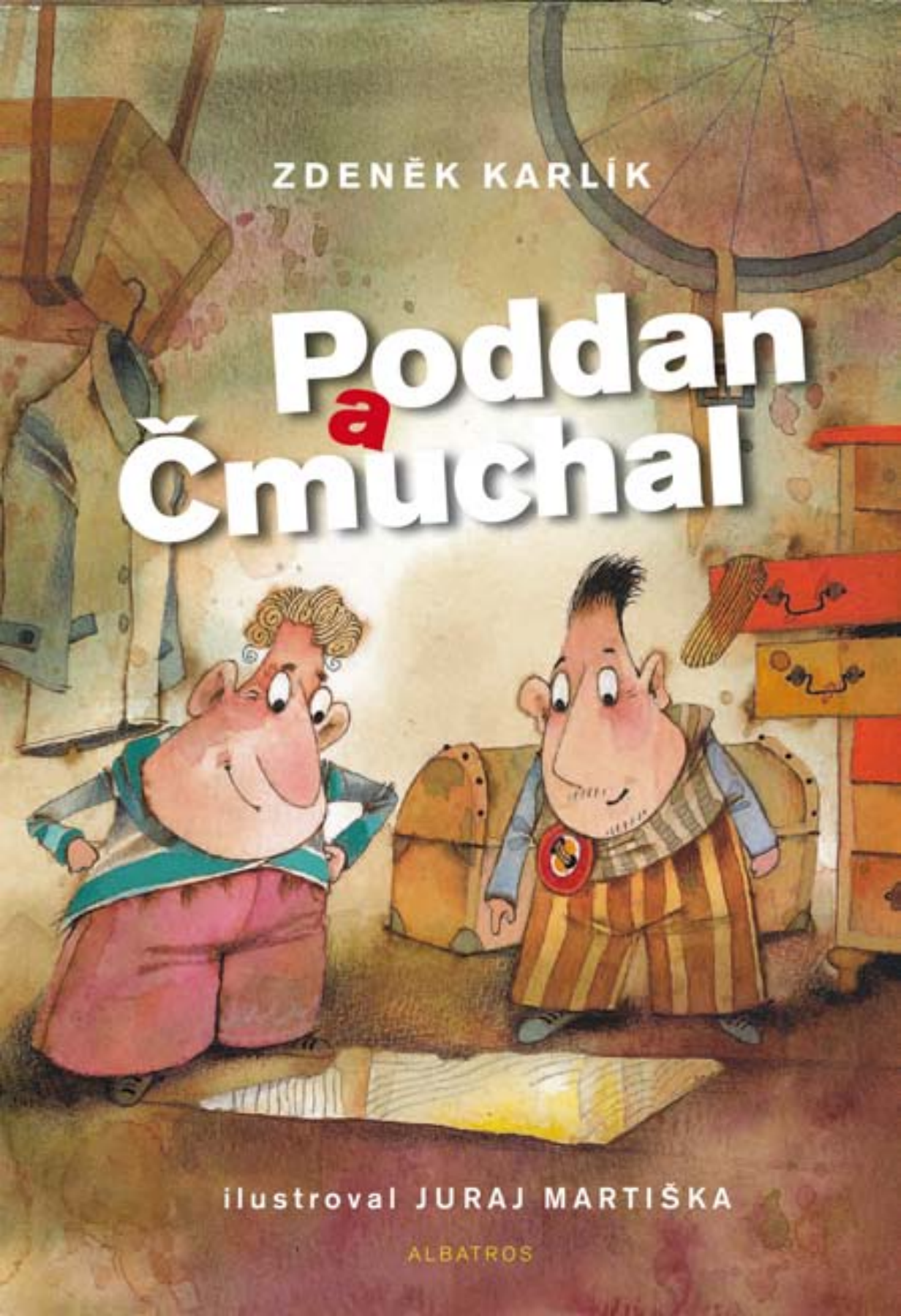

ilustroval JURAJ MARTIŠKA

ALBATROS

ALBATROS

Poddan
a
Čmuchal

ALBATROS

ZDENĚK KARLÍK

Poddan a Čmuchal

ilustroval
JURAJ MARTIŠKA

© Zdeněk Karlík, 2016
Illustrations © Juraj Martiška, 2016

ISBN 978-80-00-04368-5

Poddan a Čmuchal

„Poddane?“

„Copak?“

„Poddane, já mám hlad.“

„Ty máš vždycky hlad.“

„Ale já mám fakticky hlad. Něco bych snědl.“

„Jasně, Čmuchale. Ty máš vždycky hlad a vždycky bys něco snědl. Nejraději takhle čokoládu nebo kyselé okurky nebo meruňkový knedlík. Nekňourej a spi. Kdo spí, jako by jedl.“

„Když to já právě nemůžu. Chci spát, ale jak mi bříško pořád říká, že je prázdné, ruší mě a já nemůžu usnout. Taky bys nespal, kdybych na tebe pořád mluvil, víš.“

„No, však nespím. Pořád na mě mluvíš.“

„No vidíš.“

„Čmuchale, teď dolů nemůžem. Mohl by nás někdo vidět. A víš, co se stalo posledně, když nás někdo zahlídl.“

„No jo, to byl mazec. Ještě, že jsme zdrhli.“

„Čmuchale, mazec se neříká. A zdrhli taky ne. Dávej si pozor na pusu.“

„Když já mám hlad. A to se pak pusa těžko uhlídá. Pořád se sama otvírá, jak doufá, že jí něco dám, a pak z ní ledacos vyletí.“

„Ach jo. Jablko by sis dal?“

„A je v čokoládě?“

„NENÍ!“

„Tak dal, no.“

„Tak tu máš. Tušil jsem, že budeš před spaním kňourat, a jedno jsem ti schoval. Ale jen jedno. Sníst a spát.“

„Děkuju ti, Poddane, fakt jsi mi zachránil spaní. Já bych snad vůbec neusnul.“

„No, a já taky ne. Dobrou chuť a dobrou noc.“

„Dobrou, dobrou.“

Čmuchal se zavrtal hluboko pod deku, přitáhl si polštář víc pod hlavu a s tichým chroustáním se pustil do darovaného jablka.

A pak bylo ticho. Tedy skoro.

Bylo skoro úplné ticho, narušované jen Čmuchalovým chrápáním, Poddanovým mlaskáním a občasným povzdechnutím, to když Poddan poznal, že na Čmuchalovo chrápání je veškeré jeho mlaskání úplně marné.

■ ■ ■

Nedaleko města leží vesnice, o které je toto vyprávění. Její jméno není důležité, proto o něm už nebudeme mluvit. Na jedné straně je obklopena kopci. Některé jsou vyšší, jiné nižší, na všech je spousta lesů a v těch lesích fůra srn a srnců, zajíců, lišek, bažantů a taky, když je ten správný čas, záplava lesních jahod, malin, ostružin, šípků a hub. Na druhé straně vsi je taky les, ale to je jen takový hustý pás stromů, široký tak, že by ho šikovný kluk na třikrát přehodil kamenem, pokud by ten kámen nebyl moc těžký a pokud by ten šikovný kluk uměl dobře házet. Tím pásem lesa protéká potůček, co se dá přejít třemi kroky nebo s rozběhem přeskočit. Vlévá se do většího potoka, který teče od hor a dělá vesnici třetí stranu. V potoce je spousta pstruhů. Když sedíš klidně na břehu, můžeš

je někdy vidět, jak se blýskají mezi kameny. A taky je tam spousta raků, takže pod kameny není radno zbytečně strkat prsty, ať do nich některý necvakne svými klepítky. Na čtvrté straně nic moc zajímavého není, jen hlavní silnice a chalupy okolo ní.

Tam, co se malý potůček vlévá do většího potoka, stojí dřevěný kostelík. V době, kdy ho postavili, to byl veliký kostel pro celou vesnici. Dnes už velký nikomu nepřijde, protože i běžný dům je větší než on. Ale je krásný a jezdí se na něj dívat lidé ze všech koutů země.

Kousek od toho kostela stojí domek a to už se konečně dostáváme k místu, kde začíná naše povídání.

Dům má dvě patra. V tom spodním bydlí babička s dědečkem a v tom horním maminka s tatínkem, synkem Ondrou a dcerkou Eliškou. Ondra je starší, brzo už půjde do školy a už aby tam byl, protože doma je k neuhlídání. Přiběhne se vždycky akorát najíst, schramstne chleba s medem, vyzunkne hrnek mléka nebo čaje a už zase upaluje na „průzkum". Prozkoumává okolí, tu prolézá stodolu a šmejdí v temných koutech, jestli tam nějaký tajemný rytíř nenechal poklady, jindy se čvachtá korytem potoka a kouká, pod kterým kamenem se skrývá rak nebo malá rybka, nebo se prodírá mezi hustými větvemi nízkých smrků a doufá, že se mu podaří chytit zajíce nebo aspoň najít pár hříbků.

V domě je ještě půda. Dřív se v ní věšely klasy kukuřice, aby v horku a průvanu pěkně proschly, nebo sloužila k uschování věcí, co se ještě nevyhodí, protože by se mohly hodit. Většinu těch věcí tam schoval tatínek, když je maminka chtěla vyhodit, jelikož už nebyly k ničemu a jen překážely a chytaly prach, ale tatínkovi jich bylo líto, a tak je vynesl na půdu, aby tam chytaly prach a možná se jednou k něčemu hodily. Dnes už na půdu téměř nikdo nechodí, po příkrých dřevěných skládacích schůdcích se tam špatně leze, je tam tma a fůra prachu, co padá na ty věci, co by se někdy mohly hodit. A tak se nanejvýš jednou do roka stane, že se tam někdo vypraví, aby zavřel malé okénko, kterým by tam mohl vlétnout nějaký popletený ptáček, nebo aby ho pro změnu otevřel, to když tam nějaký ten ptáček popleta bůhvíkudy vletí, nemůže se dostat ven a pak tam nešťastně pípá.

Zdá se, že je půda úplně opuštěná. Ale ne vždycky věci vypadají tak, jaké doopravdy jsou. Na půdě totiž bydlí dva nájemníci, o kterých nemá nikdo jiný v celém domě ani tušení.

Jmenují se Poddan a Čmuchal.

KAPITOLA PRVNÍ

Eda

„Poddane?“

„Poddane, spíš?“

„Poddane, už jsi vzhůru?“

„PODDANÉÉÉ!“

„Ehm... Chrrrááá... Mňo... Uááá... Dobré ráno, Čmuchale, ty už jsi vzhůru? To je zvláštní, měl jsem ve spaní pocit, jako by mě někdo volal.“

„Jé, dobré ránko, Poddane, to je fajn, že už jsi vzhůru, zrovinka jsem se probudil. Já jsem nic neslyšel, žádné volání, ty jo? Podívej, jak je venku krásně, pojďme si sehnat něco ke snídani. To jablko, co jsem zbaštil před spaním, už mi krásně vytrávilo a bříško by rádo, kdyby do něj zas něco sklouzlo.“

„To se nedivím. Taky mám trochu hlad, jen nevím, co bychom si tak dali.“

„To já taky nevím, na co mám hlad. Třeba bych měl hlad na čokoládu s oříšky nebo na chleba se spoustou medu nebo třeba na rohlík s paštikou, to já taky rád.“

„Čmuchale, neříká se ‚na co mám hlad‘, ale ‚na co mám chuť‘.

„No, já když mám hlad, tak mám na něco chuť, takže to zkracuju, abych se nevyčerpal mluvením, to bych pak měl ještě větší hlad a chuť. Mluvením se taky můžeš unavit, to neviš?“

„Jasně. Vím. A proto místo abys řekl, že máš na něco chuť, tak kolem toho budeš mít spoustu řečí. Pojď, podíváme se, co bychom snědli.“

Jen to Poddan dořekl, už Čmuchal vyskočil ze svého pelíšku. V mžiku byl u půdního okénka. Otevřel ho, vyklonil se daleko z něj ven, a zatímco se jednou rukou přidržoval okenního rámu, tou druhou se natáhl až ke stonku popínavého psího vína, které obrůstalo domek po celé stěně. Pevně ho sevřel prsty, přenesl na něj celou svou váhu a už hbitě jako veverka sjížděl po stonku až dolů k zemi. Poddan se za ním vyčítavě podíval a bylo na něm vidět, že by mu nejraději vyhuboval, že málo dbá

na své bezpečí. Ani se nepřesvědčil, jestli ta větévka není suchá nebo naprasklá. Ale pak si jen povzdychl, chytil se okna, pak stonku a pak už stejně hbitě jako před ním Čmuchal sklouzl dolů.

„Půjdeme se podívat za stodolu. Na zemi pod lískovými keři by mohly být spadané oříšky a pod jabloní určitě najdeme nějaké zralé jablko. A jablka s lískovými oříšky jsou moc zdravá snídaně."

„Já vím, viděl jsem to na té krabici, jak jsme byli posledně dole v domě. Byly na ní namalované oříšky a jablíčka a hrozinky a nějaké zrní. Brr, zrní. Škoda, že nemáme hrozinky, Poddane. Bylo na ní napsané něco divného, něco jako musli. Nemáš hrozinky, Poddane?"

„Nemám. A bylo to müsli, to je cizí slovo a čte se to ‚mysli'. To je taková směs toho, co je tam namalováno."

„No dobře, no. Musli je stejně divné slovo, to zní jako by v tom byly muchy a slimáci. Ale nejsou a chutnalo to dobře. Mysli je lepší. To mi říkáš furt, mysli, Čmuchale, mysli."

„Zase už moc mluvíš. A říká se ‚mouchy' a ne ‚muchy'."

„To je z hladu, Poddane."

„No jo, tak už pojď."

■ ■ ■

Prodrali se květinovou zahrádkou, kterou si před domkem pěstuje babička, aby jí to vonělo pod okny, když zrovna nevoní něco z trouby, protáhli se plotem, opatrně se prosmýkli kolem dveří do domu a skoro plížením se dostali kolem psí boudy. Psi je totiž vidí dale-